

Megjelen minden második napon  
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó  
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

# ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Mecner Gyula  
főszerkesztő.

dr. Szirmay István  
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor  
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor.  
negyedévre 3 kor.  
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után  
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-  
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések  
termétek szerint egy négyszög centim.  
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár  
kedvezmény.

## Alakítsunk Zemplén felvidéki vá- rosaiban „magyar szövetség”-eket.

Irta: Péter Mihály.  
(II. cikk.)

Hogy képzelem én ezt a fon-  
tos kérdést, hogyan gondolom  
megvalósítani? Megkísértem váz-  
latosan megrajzolni egy ily tár-  
sulat, vagy szövetség megalakít-  
ását, körét, feladatát, működé-  
sét, úgy amiként az a lel-  
kem előtt lebeg, úgy a miként  
én annak képét lelkemben meg-  
alakítottam.

Alakulna minden valamire  
való felvidéki városunkban, mond-  
juk Gálszécsen, N.-Mihályon, Va-  
rannón, Homonnán egy-egy ma-  
gyar szövetség. Minden városban  
van egy vezető, lelkes embe-  
rünk, aki szószólója lesz annak  
a nyomasztó érzésnek, amely  
különb minden magyar érzésű  
ember szívében él, hogy felvidék-  
ünk rettentőleg sötét része az  
országnak, s a statisztikában a  
legalacsonyabb %-al szerepel a  
magyarságra nézve, s hogy ennek  
a leküzdésére tennünk kell va-  
lamit, még pedig társadalmi uton.

A szövetségbe belépne, be-  
vonatnék nemcsak azon város,  
hanem annak vidékéről is minden  
intelligens, jó érzésű magyar em-  
ber, aki a magyarság ügyét szí-  
vén viseli. Oly úgyről lévén szó,  
mely ez időszertint elsőrendű, fe-  
lette áll minden felekezeti ségen

és pártpolitikán; e szövetségben  
a legszebben megférne minden  
magyar gondolkozású egyén, tar-  
tozzék különben akármelyik vál-  
láshoz és akármelyik politikai  
párthoz, annál inkább, mert hi-  
szen ezen szövetség, mint alább  
látni fogjuk, nem is foglalkoznék  
semmi oly kérdéssel, mely eltá-  
volit, hanem, amely mindenkit  
egyesíthet.

A társulat tagjai hivatásuk-  
nak tekintenek, bármely téren,  
ahol az emberekkel érintkeznek,  
a magyar nyelvet terjeszteni, an-  
nak jogait feltétlenül megőrizni,  
védelmezni.

A legelkerülhetlenebb esete-  
ket kivéve, a magyar szövetség  
tagjai soha senkivel sem beszél-  
nének másképen, mint magyarul.  
Mert nálunk, mi a legfőbb baj,  
mi akadályozza leginkább a ma-  
gyarosodást, a magyarság terje-  
dését? A magunk indolenciája,  
a magyarság ügyének fel sem  
vevése. Bemegyünk egy üzletbe,  
egy kereskedésbe. Lehet, hogy  
az illető üzlet tulajdonosa tán  
tud is magyarul, de sokszor, hogy  
német nyelvi ismereteinket fitog-  
tassuk, mi szólítjuk meg az il-  
lető üzlet tulajdonosát németül  
és bár mindketten tudunk ma-  
gyarul: oly szépen tárgyalunk  
német nyelven, mintha csak Ausz-  
triában élünk. Vasuton, piacon,  
vagy bárhol szóba állunk egy  
parasztal, egy iparossal eszünk

ágában sincs megkérdezni, bir-  
ja-e, vagy legalább töri-e a ma-  
gyar nyelvet: elkezdünk vele  
povedálni tót nyelven. Pedig le-  
het, hogy ez számtalanszor ki-  
derül, hogy az iskolában, a ka-  
tonaságnál, a műhelyben, vagy  
akárhol is, az illető már úgy, a  
hogy elsajátította a magyar nyel-  
vet. Van egy eselődünk: az is-  
kola beleoltott egy két száz ma-  
gyar szót, vagy épen valamely  
magyar vidéken szolgálván pár  
évig, annyit, amennyit elsajátított  
a magyar nyelvből. Mindezek  
mellett is tótul diskurálunk vele.  
Ekképen, amint az efféle esetek-  
ről már számtalanszor hallottunk  
beszélni, de magunk is lépten-  
nyomon tapasztaltuk, mi magunk  
vagyunk azok, akik az eredményt  
lerontjuk, s a magyarság itt-ott  
zöldülni kezdő vetéseit letapos-  
suk.

A szövetség tagjainak az lenne  
egyik legfőbb feladata mindenütt,  
ahol csak bármennyire is lehet  
magyarul beszélni: csupán ma-  
gyarul beszélni. — A magyarság  
itt-ott csirázó magvaira ez két-  
ségtelenül jótékony, tápláló, ne-  
velő hatással lenne. Képzeltük  
csak el, hogy egy ilyen szövet-  
ségnek tagjai lennének egy egész  
város intelligens művelt magyar  
érzésű elemei, papok, tanítók,  
ügyvédek, orvosok, intelligens  
kereskedők, birák, földbirtokosok,  
iparosok, ugyszintén a vidék elő-

kelőbb tagjai, az ily egyénekhez,  
az embereket mennyi minden  
szál, érdek köti s az érintkezés-  
nek mennyi csatornái azok, me-  
lyeken naponként keresztül foly-  
nék az a jótékony vízsepp, mely  
a magyarság ültetvényeit öntözn.

De menjünk csak tovább. —  
Különösen a felvidéki városok-  
ban a kereskedés nyelve kizá-  
rólag német. A kereskedők könyv-  
vezetése, egymással való érint-  
kezése, dacára, hogy jó részök  
magyarul is tud eminenter: német.  
A magyar szövetség feladata  
lenne megtorolni ezt azon pon-  
ton, mely a kereskedőre legér-  
zékenyebb. A szövetség tagjai  
senki olyantól ne vásároljanak,  
aki nem magyarul beszél, köny-  
vel és levelez. Lenne csak a  
szövetségnek sok ily tagja, majd  
meglátnók, hogy milyen fordu-  
lat állana elő a kereskedők kö-  
rében az ügy javára. Az ily tö-  
mörülésekhez nem kellene egyéb,  
csak egy kis nemes feltétel, szí-  
goru magatartás, pár év alatt a  
magyar szövetség eredményt tud-  
na felmutatni.

Hiszen utóvégre nekünk már  
egyszer számot kell vetni lelki-  
ismeretünkkel; az egész eljárás  
nagy áldozattal nem jár és leg-  
alább nem fog az utókor ben-  
nünket kárhóztatni, hogy társa-  
dalmi uton a magyarosításért,  
miként sajnos e vidék intelligen-  
ciája a multban, semmit sem tet-

## A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Deák Ferenc.

Irta: Andor Károly.  
(Folyt. és vége.)

Az országgyűlés szabadelvű pártja  
a közadózást fölvette programjába,  
Zalavármegye nemessége azonban föl-  
bujtogatva két nagyhangú, de rossz  
hírben álló köznemestől, megtagadta  
az adózást, fegyveresen ment a me-  
gyegyűlésre s hazaárulónak nevezte  
Deák Ferencet. Házát ostrom alá fog-  
ták és sok halott és sebesült maradt  
a támadás színhelyén.

A bocoskoros nemesség ez eljárása  
az egész országban közbotránkozást  
szült. Belátták azt a jobbjézésű zalai  
köznemesség is s megszavazván az  
adózást, kérték Deákot a követség  
elfogadására. Deák azonban kijelen-  
tette, hogy Zalavármegye követségét  
a történetek után el nem vállalja s  
ugyanazt tették mindazok, akiket a  
zalaiak fölszóltottak.

Az 1843-iki országgyűlésen nem  
volt követe Zalának s Deák vissza-  
lépése nagy levertséget okozott a sza-  
badelvű pártban. Magyarország leg-  
tisztább jelleme hiányzott az ország-  
gyűlésről s üresen hagyott székét  
senki sem merete elfoglalni ezen az  
országgyűlésen. Barátaival Kossuth  
Lajossal és Wesselényivel azonban  
fentartotta az érintkezést s nagy eszé-  
vel nem szünt meg szolgálni a sza-

badelvű törekvéseket. Ő volt mindkét  
párt túlzóinak mérséklője s elítélt  
minden Machiavelli szellemű törek-  
vést, mely a második párt teljes meg-  
semmisítésével akart uralomra jutni.

Ő volt az, aki az utolsó rendi  
országgyűlés nemzetünk történetében  
korszakalkotó programját elkészít-  
tette, de azon már meg nem jelenhe-  
tett, visszatartotta mindig jobban el-  
gyengülő testi egészsége. A magyar  
királytól magyar nyelven megnyitott  
országgyűlésen a szabadelvűpárt ve-  
zére ekkor már Kossuth Lajos volt.  
Nagy lelkével, szónoklatának varázs-  
erejével mindenki fölött uralkodott.  
Szelleme és tehetsége előtt meghajolt  
az ország, de hiányzott mellőle az  
arany mérséklet: Deák Ferenc. Ha  
e két férfiú ellentétes természete egy  
emberben összpontosult volna s Kos-  
suth nagy lelke Deák mély értelmé-  
vel és higgadságával párosult volna,  
másképen folytak volna le a negy-  
vennyolcas idők eseményei.

Batthyányi, a megbízott minisz-  
terelnök belátta ezt s a három nagy  
férfiút, Széchényit, Kossuthot és Deákot  
bevette miniszteriumába. Az együttes,  
békés működés azonban nem tartott  
soká. A kormányfővel Deák, az igaz-  
ságügyminiszter is lemondott s a má-  
rcziusi nagy napokban Deák szerepe  
megszűnt, midőn véleményét a nem-  
zet maga hangoztatta, midőn a pár-  
tok harcra keltek egymással, midőn  
mérsékletre intő böles szavát elfojtotta  
a kitoró harcizaj.

Deák 1848. év tavaszán elhagyta  
a fővárost, visszavonult Kehidára s a  
szabadságharcban fájó szívvel szem-  
lélte ügyünknek szomorú és gyászos  
kifejletre jutását. Az ő mérsékelt ve-  
zérlete alatt másképen történt volna  
minden.

Az elnyomatás nehéz napjaiban  
újra feléje fordult a nemzet tekintete  
s ha nem is mondották ki, hallgata-  
gon mindenki igazat adott Deáknak  
s tőle remélték a szomorú állapotok  
orvoslását.

Tudták ezt a bécsiek is és Schmer-  
ling fel is szólította, hogy vegyen  
részt az ugynevezett összbiradalmi  
gyűlésen; Deák azonban ezt a leg-  
határozottabban visszautasította. Tud-  
ta, hogy a kiegyenlítés ideje még  
nem érkezett el s igen drága áron  
lehetne megvásárolnunk szabadságunk  
és függetlenségünk látszatát is. Hogy  
azonban közelebb legyen a forrongó  
eseményekhez, 1854-ben feljött Buda-  
pestre lakni s az „Angol királyné”  
vendégfogadó három szobáját foglalta  
el s ez időtől fogva e három szobá-  
ban intézték hazánk politikáját. Ide-  
jöttek Deák barátai, ide a kiküldött,  
osztrák államférfiak, hogy hallják a  
haza bölesének véleményét a kiegye-  
zés fontos kérdéseiben.

Az 1861-ben kiadott, ugynevezett  
„októberi diplomá”-ra Deák az 1861-i  
országgyűlés felirati javaslatában adta  
meg a választ, amelyben az ország  
területi épségének és az 1848-iki tör-  
vényeknek visszaállítását, az önkény-

uralom minden meglevő intézményé-  
nek eltörlését és felelős kormány ki-  
nevezését követelte; kijelentvén, hogy  
míg ezeket a nemzet meg nem kapja,  
hallani sem akar a király megkoro-  
názásáról.

Bécsben erre azt felelték, hogy  
a királyt az elődjétől szentesített,  
1848-iki törvények nem kötelezhetik.  
Ekkor írta Deák a második felirati  
javaslatot s alapos leekét adott a bé-  
csi államférfiaknak a jogfolytonosság-  
ról. A felelet folytatása az országgyű-  
lés feloszlása volt.

Deák a történeleméért egész  
Európa előtt egyedül a hatalmat te-  
vén felelőssé, az országgyűlés feloszlott.

Ekkor állott Deák Ferenc dicső-  
sége tetőpontján, az egész nemzet  
azonosította magát Deákkal s akarata  
egy nemzet akarata, lelkiismerete egy  
nemzet öre volt.

Lustkandl Vencel bécsi jogtudós  
írta ekkor, hogy a magyarság láza-  
dásával minden ősjogát elvesztette.  
A nagyhangú tudós cikkére Deák  
adta meg a választ, kimutatván, hogy  
az 1848–49-iki harc nem volt láza-  
dás a király ellen, hanem jogos ön-  
védelem s így a nemzet nem veszi-  
tette el ősjogait.

Ez időben írta a Pesti Naplóban  
a híres „husvéti cikk”-et, melyben a  
kiegyezés alapjául a király és nem-  
zet között visszaállítandó bizalmat  
nevezi meg; de a bécsiek erről hal-  
lani sem akartak, szerencsésükben el-  
bizakodva, mint meghódított tarto-

# Ferencz József keserűvíz

az egyedüli elismert kellemes  
ízű természetes hashatószer.

tünk. S ha elgondoljuk, hogy a szövetségbe nemcsak férfiakat, hanem nőket is vonnánk be, az eredmény még fokozódik lelki szereink előtt.

De amiket eddig mondtam, ezek a szövetség tagjainak csak külső működései; a szövetség szerves társulat lévén: magában a társulat kebelében fejt ki működésének többi, s nem csekélyebb részét. Ugy képelem az ily szövetséget, mint bármely más szellemi társaságot: tisztviselői karral és szervezettel. A kör a téli időszak alatt; mondjuk havonként egyszer ülést tart, ez ülésében megbeszélhetők az eljárás módozatai, tapasztalatait előadhatja ki-ki; tarthatna a kör felolvasásokat bármely témáról, de legfőképpen olyanokról, amelyek a kör speciális feladatait érintik. Ki lehetne elégteleni a szórakozási kedvet is szavalkatok, zenei darabok előadása által; a szövetség tagjai sorából alakulna egy énekhar, mely az ily estélyeken néhány darab eléneklésével szaporítaná a programot. Ily irányu működésének véghezvitelére minden városban van alkalmas ember, akad felolvasó, s olykor egy-egy estélyre vendégszereplőt is lehetne felkérni.

A kör tagsági díját a legesélyesebbre tennők, mondjuk 2 koronára. Ez szükséges volna a legelemibb kiadások fedezésére, mint tessen fel egy oly helyiség számára, mely 6-7 estély számára béreltetnék, amilyen helyiség minden felvidéki városban van.

Lehetne tartani évenként legalább egyszer egy-egy hangversenyt vagy táncmulatságot. A tiszta jövedelmet ráfordítanánk oly célra, mely a szövetség feladatával szoros összeköttetésben van. Lehetne díjazni talán egy-egy tanítót, aki a magyarosítás-

ban kitűnő eredményt ért el; díjazható volna egy-egy iparos tanonc, cseléd, vagy népiskolai tanuló, aki a magyar nyelvet megtanulta. Aztán felvidéki városok magyar szövetséget, egymással egy nagy közös szövetséget is alkotnának. E célból évenként legalább egyszer egy nagy gyűlés is volna tartható alkalmas műsorral. Az ily alkalommal összegyűlt jövedelmet, a magyar szövetség valamely oly célra fordítaná, mely a magyarságot e felvidék régi történelmi szereplésére emlékeztetné. Felvidékünk ugyanis nem szegény történelmi emlékekben. Egy emlékezetes hely itt is, ott is akad. Gálszécsen 1604-ben országgyűlés tartott. Boeskey, a nagynevű főispán itt lakott. Kazinezy Gábor Berettőn, Lónyay Gábor Deregnyon, Trefort, Homonnay, Drugeth, a nemzeti ügy vezére Homonnán, Fáy András Kohányban született stb. stb. Van-e csak egy kis szobrocskaja pl. a nagy Boeskeynak? El vannak-e nagyjaink szülőháza emlékkövel látva? A szövetség tehát, míg a nemzeti kegyelet oltárán áldoznék, egy-egy figyelmeztető jelt is állíthatna fel e szélső pontokon, mely intene mindenkiket, hogy itt a magyar az ur és ő akar itt az maradni.

Ime ennyi az, amit e fontos, mondhatnám életbevágó kérdésről írni akartam. Nem adtam a fentiekben alapszabálytervezetet; csak magvát, irányát annak, de azt hiszem, hogy ha van jó akarat és lelkesedés, ez az ügy elaludni nem fog. Ha a felvidéki városokban egy ily magyar szövetség megalakulna és üdvösen működne, ha e mellett a kisdédvők, az iskolák is megtennék a magokét, rövid idő múlva a felvidék egészen más képet nyujtana, mint ma; s nem kellene szegyenkeznünk, mikor hall-

juk vagy olvassuk, hogy Zemplén felső része a magyar nyelv előtt terra incognita.

### A válság.

— október 24.

(Sz. I.) Most már igazán helyén van ez a szó. Tavasz óta ugyan folyton ezen a néven nevezzük az ország közállapotát, de valójában csak most jutottunk igazán abba a helyzetbe, ami az egész országra nézve válságot jelent.

A legutolsó hírek a kibontakozás teljes megfenekléséről számolnak be. Mint mikor halottak napján a nyirkos őszi köd egymásután megfojtja a sirra tett méces-lángokat, úgy oltogatják ki a Bécsből hazahozott üzenetek a reménykedésnek felgyűlő tüzeit. Egy pár nappal ezelőtt megint reménykedtünk, ma megint kihaludtak a mi reményeink. A korona nem fogadta el a kilences bizottság munkáját, viszont a királyi üzenetet a bizottság olyan súlyosnak találta, hogy első hallomás után hozzá sem akart fogni annak a tárgyalásához.

Mikor pedig már nem térhetett ki az üzenet tárgyalása elől, hát egyszerűen kijelentette, hogy továbbra is megmarad már elfoglalt álláspontja mellett.

Nem enged tehát sem a korona, sem a kilences bizottság, vagy mondjuk a maga nevével: nem tágit vélt jogaitól sem a király, sem a nemzet. Mert — amint azt már lapunk mult heti számában megirtuk — a kilences bizottság operatúrájának velejét csakugyan a hadügyi felségjogok értelmezése tette ki. Chlopy óta nyilvánvaló lett, hogy másként fogja fel a magyar király felségjogainak terjedelmét a korona viselője és másként értelmezte azt a nemzet. Utat és módot kellett tehát keresni az ellentétes felfogások kiegyenlítésére. Miután pedig Magyarországon a törvény magyarázása joga a törvényhozás két tényezőjé: a királyt és az országgyűlést együttesen illeti meg, a kilences bizottság az ugynevezett katonai program keretében tett kísérletet a hadügyi felségjogok értelmezésére.

Hogy szól a felségjogoknak ez az értelmezése, azt még mindig nem hozták nyilvánosságra s csak annyit tudunk, hogy ezt az értelmezést nem fogadta el az uralkodó, a kilences

férfit. Az a szoba történelmi jelentőségű hazánk sorsában. Eleinte volt nyári és téli lakása. De ezt nehogy valaki pazarlásnak gondolja. A téli lakás abból állott, hogy akkor a Vadászúrtre néztek az ablakai, nyáron pedig a Vigadóra. Később lemondott erről a pazar változatosságról is s megmaradt a második emelet 55. szám mellett. Itt volt három szoba; az első volt a nappali, a másik a háló, a harmadikban már más lakott, hű barátja, a tőle elválhatatlan Mikes János gróf.

Bölcsész illő fényes berendezés volt szobájában. Volt egy ujnak éppen nem mondható pamlag, mellette két karszék. Amazon ő maga, ezen vendégei szoktak ülni. Aztán volt egy fiókos szekrénye, azon gyufa, szivar s mintegy 50 kötetre terjedő könyvtár.

Egy légyesapó és egy corpus juris mindig a keze ügyében állott. Ez legyen ellen van, mondogatá az öreg ur. Persze ő a légyesapóra értette, de szavai alatt politikai jelentőséget kereső vendégei a corpus jurisra gondoltak.

Itt fogadta látogatóit s végtelemül tetszett neki, ha valami finnyás német vonakodott leülni a kopottas pamlagra, féltvén frissen vasalt bugyogóját a pipaszagu butordarabtól.

Látogatói politikusok, jóbarátok s legnagyobb számban kéregetők voltak. Ami kis pénze volt: azt mind szétosztotta szerencsétlen embertársai között, maga abból a 600 aranyból

bizottság pedig az ismételt visszautasítás után is ragaszkodik ahhoz.

Az ellentét tehát nyílt és mély a korona és a nemzet között, akkora terjedelmű, hogy újabb alkotmányos életünk során a királyi és a nemzeti felfogás között ekkora eltérésre még egyáltalában nem volt példa. Ezért mondjuk, hogy most már csakugyan nyakig benne vagyunk a válságban.

Mi most a teendő?

Andrássy Gyula azt mondotta: *meg kell győzni a királyt a nemzet jogairól.*

Igaza van. Ez az egyedüli mód arra, hogy az ellentét a két felfogás között kiegyenlítettessék, hogy az ország óhajtván óhajtott békéje ismét helyre álljon.

És mik lehetnek a meggyőzés eszközei?

Ugy látszik ezeknek a felismerésében is helyes nyomokon fogunk tovább haladni.

A meggyőzés első feltétele, hogy az ország képvisellete rendületlenül kitartson az egyszer elfoglalt magyarázat mellett.

Meg kell érteni, hogy most a nemzet jogairól van szó, a melyeknek védelmében semmiféle ingadozásnak helye nem lehet. Hűséggel és bátorsággal, kitartással és csüggedtlenül tömörülni kell az egész országnak a maga jogai mellett.

A kilences bizottság már megmutatta az utat, a melyen a nemzet képviselétének haladnia kell.

Egyetlen embernek sem szabad találkoznia a törvényhozás termében, aki azon a magyarázaton, amit a hadügyi felségjogok lényegéről a kilences bizottság megalkotott, a nemzet jogainak hátrányára változtatást akarjon tenni.

Inkább ne magyarázzuk a felségjogokat sehogy. Egyetlenegy betűt se iktassunk be a magyar corpus jurisba a felségjogokról, mintsem olyan magyarázatot, mely jogfeladásnak, vagy joglemondásnak nyithatna utat.

Igaz, magyarázat nélkül megmarad az ellentét a korona és a nemzet felfogása között, ami semmiképpen sem kívánatos és amit minden komoly politikusnak kárhoznatnia kell, de az az ellentét még mindig nem hordhat magában akkora veszedelmet, mint egy lemondó magyarázat. Hisz' ennek az ellentétnek azonnal el kell simulnia, amint sikerült megérteni a koronával, hogy az ő felfogása téve-

elt, melyet évjáradékul kapott.

Nyitva állott ajtaja, szíve és zsebe mindenkinek. Fő is használták a nyitott ajtót, valóságos búcsújáró hely volt a lakása, s aki Budapestre fölvetődött, hacsak tette, meglátogatta a kedves öregot.

Egyszer egy Mexikóban járt szakácsnő arra kérte, tartana beszédet mellette, hogy ő a maga mexicói hátralékát megkaphassa. Másik azt kérte tőle, eszközölné ki nagy befolyásával, hogy ő is nyerhessen legalább egyszer a lutrián; s Deákot sohasem hagyta el szeretetreméltósága.

Egyszer meg beállít hozzá egy vidéki csizmadia. „Nagy hazafi! — mondja neki — én boldogan élek a családommal, s megelégedésünknél nem is volt egyéb hiánya, minthogy eddig nem láthattuk a haza legnagyobb emberét.” Deák megköszönte a nagy rokonszenvet s kezet fogott vele. „Feleségemnek is volna egy kívánsága: szeretné megcsókolni egyszer!” Deák intett, hogy nem bánja. Nem valami fiatal, s nem is valami szép asszony lépett be, de az öreg türelmesen odanyujtotta az arcát, hadd teljék kedve. „De még a gyermekeim is szeretnék megcsókolni a kezét.” Azt is megengedte s másnap a család örömben úszva ment haza.

Száz meg száz, jóízű anekdota fűződik nevéhez, amelyek nagyságát kötetekre menő, komoly méltatásoknál jobban megmutatják. Egyszerű

mánnyal akartak velünk elbánni. De jött az Ausztriára nézve szerencsétlen, porosz háború s ennek szomorú vége kijózanította őnhitt gőgjükből a bécsi politikusokat. Ekkor Deák Ferenc elérte célját, föltette művére s áldásdús életére a koronát azon koronával, melyet a nemzet kibékült királyának nyujtott 1867-ben.

Nagy diadalát nem sok idővel élte túl Deák Ferenc. Jutalmat nem várt működéséért s el sem fogadott semmit, de szíve mélyén érezte ugy a nemzet, mint a király, hogy örökké adósa maradt Deáknak.

1876. jan. 28-án szűnt meg nem szíve dobogni. Koporsóját egy nemzet állta körül mely fájdalommal s ravatalán ott diszelt a kiegyezés két megindító emléke: Erzsébet királyné könyve és Kossuth Lajos ciprus-ága.

Deák Ferencben atyját siratta meg a nemzet. A nemzet nagyja, legnagyobbja volt minden szerénysége és egyszerűsége mellett is. Lángszével, talpraesett, magyaros gondolkodásával ugy emelkedett ki a nemzetestből, mint a puritán természet tőkéletes ideálja.

Mint szónok nem volt annyira elragadó, mint Kossuth; de meggyőző és melegítő. Minden szavának súlyt adott a nagy tudáson alapuló, igaz meggyőződés. Deák szava az igazság szava, a bölcsesség megnyilatkozása volt mindig.

Mint politikus nem vezett el az államkormányzás híres teoriába, természetes esze és a corpus juris volt minden államférfiu tudása és sarokba szoritotta vele Ausztria minden harisnyás politikusát.

Egyszer egy osztrák államférfiu nagyon mentegette előtte az októberi diploma alkotmányát; hogy nem is olyan gyenge az, elég szilárd az, van annak állandósága.

Deák sűrűn fűtta a füstöt és mondá:

Tudja excellenciád, ki az az öreg béres? Az öreg béres egy olyan gazdasági hivatalnok, aki többet tud, mint maga az uraság, a tisztartó, a kasznár, ispán és az egész uradalmi tisztség együttvéve. Hát ez az öreg béres mondja egyszer az uraságnak:

— Jó lesz, tekintetes uram, ha megcsináltatjuk a pajtát, mert Isten-bizony összedül.

— Dehogy dül, dehogy dül, el-tart még az 10 esztendeig is — válaszolt az uraság.

— El uram, ha a szél nem fúj! Lássá excellenciád, ez az önök októberi pajtája is olyan. Vigyázzanak, hogy szél ne fújjon!

Mint ember maga volt a megtestesült egyszerűség és kedvesség. Deákot lehetetlen volt nem szeretni. Milliók tulajdonosa lehetett volna, ha Bécsre hallgat, de ő neki elég volt nemzetének rajongó szeretete.

Pesten az „Angol királyné” fogadóban lakott a legnagyobb állam-

désen alapul s hogy a magyar nemzet a maga jogaival nem a korona ellen, de a koronával együtt és a koronáért is kíván élni.

És magyarázat nélkül megmarad a törvény változatlan szövege is, épen és sértetlenül megmarad tehát a nemzet joga is, mert azt csak magának a nemzetnek hozzájárulásával lehetne elmagyarázni.

Chlopyval és üzenetekkel egy jöttát sem lehet kitörölni a magyar alkotmány ezer esztendő s leveleiről, tegyük tehát a kezünket erre az alkotmánylevélre és bizalommal, nyugodtan várjuk a jövőt.

## VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

( Szabadságolás. Az alispán Bodeczky Ede főlevéltárnak f. hó 22-étől — és Tertinszky Gyula központi kiadóknak f. hó 20-ától kezdődő két-két heti szabadságot engedélyezett.

( Ujabb államsegély tüzkárosultaknak. A belügyminiszter gr. Hadik Béla főispán ajánlatára a kiskeresi tüzkárosultak részére 500 korona államsegélyt adományozott. Ez összeget a jövő hét folyamán fogja a károsultak legszegényebbjel között szétosztani a bodrogközi járás főszolgabírája.

( Község átalakulás. A belügyminiszter a törvényhatósági bizottság ajánlatára megengedte, hogy Töke-terebes község nagyközséggé átalakulhasson. Ezen átalakulás folytán a töke-terebesi körjegyzői kör terebesvidéki körjegyzőség címmel fog újjalakulni.

( Városi közgyűlés. Sátorajauhely rendezett tanácsu város képviselőtestülete f. évi október hó 27-én a városháza nagy tanácstermében d. u. 3 és 1/2 órákor rendkívüli képviselő-testületi közgyűlést tart. A közgyűlés egyedüli tárgya: A Kisujtea rendezéséből folyólag a Juhász Jenő és neje belsőségéből az utca szélesítésére megvásárolt terület megvétele tárgyában kötött szerződés elfogadása.

kis lakásában készítették egész Magyarország politikáját, itt született meg a nemzet féltve őrzött kincse: a magyar alkotmány s Deák szelleme lengte át egész Magyarországot. A legnagyobb volt s mégis oly kiesi, hogy mindenki hozzáférhetett, a legbőlebb s a gyermek is boldog volt társaságában. Egy nemzet jövőjének, jólétének vetette meg alapját s maga sokszor nélkülözött. Kardot nem fogott, s mégis egy országot mentett meg az enyészettől.

Boldog az az ország, amelynek ilyen fia született ezelőtt 100 esztendővel!

Magyar ifjuság! véd emléket mélyen szivedbe, s ha a haza nevé kimondod, ha élvezed a béke áldásait, ha boldog hazád, ha fejlődik, halad s bámulatra ragadja egész Európát, jusson egy név eszedbe, Deák Ferenc neve, s tanuld meg emlékeiből, hogy nem a hangos szó, hanem a munkás élet, nem a hangoztatott, de a tettekben nyilvánuló hazafiság méltó díszje a magyarnak.

Válasszátok őt mintaképül s akkor nem fog kifogni az a nemzedék soha, amely az igaz magyar fajt képviseli, s amelynek nevében egykor Deák így nyilatkozott: „Jelenünk nem fényes és nem annyira boldogító, hogy e részben más nemzetekkel vetekedhetnének. Jövendőnk Isten kezében van. És mégis — nem tartom jó embernek, nem tartom magyarnak, ki e szegény, e nyomorult hazát jobban ne szeretné, mint akármely fényes országát Európának!”

## HIREK.

### Krónika.

— okt. 24.

Szél, fagy, eső váltja egymást; Napról napra így megyen; Nem is tudja most az ember Hogy magára mit vegyen, S mivel az idő szeszélyes Majd jobbra, majd balra megy: Most nagy rokk kell, majd felöltö Majd meg gumi köpenyeg.

Am ez gondot nem okozna, Hiszen vannak olyanok, A kik nem jönnek zavarba Az idő bárhogy forog. Van nagy rokkjuk, köpenyegjük Felöltö is, mint dukál És ezeknek nagyon mindegy Hogy milyen szél fujdogál.

Engem mindez nem agasztna Csak az aggaszt ah! nagyon Hogy az idő, a szeszélyes Elronthatja holnapom . . . Mert meghívtak egy szüretre Egyetlen, melyre megyek S most a szél, a fagy, az eső Szüretem! bead neked . . .

Idő! idő! kis szeszélyes! Kegyelmez meg én nekem Ne rontsd el kérék szépen Egyetlenegy szüretem. Ha már nekem ismeretlen Téli rokk és köpenyeg Engedd meg, hogy kárpótlásul Élvezek egy szüretet.

— th.

## Az Árvai-émlékünnep.

— okt. 24.

A Zemplénmegyei Tanítóegyesület f. hó 22-én Sárospatakon tartott rendes évi közgyűlésének kiemelkedő mozzanatáról, az 1879. évi március havában elhunyt Arvai József zemplénmegyei kir. tanfelügyelő emlékére rendezett *gyászünnepe*gről akárok itt néhány sorban megemlékezni.

1879. március 28-án kísértük ki a gyászoló fájdalom igazi, mély érzésével m. Zemplénmegye tanítói, hajdani jó vezérünket, Arvai Józsefet a sárospataki ref. temetőbe, hogy fáradt, keveset pihent testét átadjuk az örök nyugovásnak.

Megyénk e nagy tudású volt tanfelügyelőjének hirtelen megszűnt földi élete megdöbbentett abban a nagy, terhes, de szívesen végzett munkában, melyre a nemzeti géniusz, a magyarosodás lelkes eszméje sarkalt minket: mert a legdolgosabb munkás kidőlt.

Tíz éven át mint tanfelügyelő Arvai József volt a nemzeti ügy legigazabb napszámosa megyénkben, az ő munkássága nem tévesztette el hatását, buzgó működése korszakot alkot Zemplénmegye tanügyi történetében.

Szerette, tisztelte őt minden munkása — és ez a szeretet tette elviselhetővé a fárasztó munkálkodást.

Atyai gondolkozásu vezére, igaz barátja lett a néptanítóknak, kiket ott az iskolában tanítás közben tanult meg becsülni — és ez a becsülés tette könnyűvé a tanítók munkáját. És ime, a kiváló férfiú, kitűnő pedagógus, a termékeny munkásságú, jeles tanügyi író, nagyhirű szónok sirdombja mindezeideig jeltelen volt! (A mellette nyugvó nejeinek sírja még most is jeltelen.)

Huszonöt évnek kellett elmúlni, míg sírja fejét — hála a megyei tanítóegyesület kezdesének — egyszerű márvány-sírkő díszíti, negyedszázadig kellett a hálás szíveknek megtermékenyülni, míg a kiváló érdem méltánylásaképpen a kegyelet emléket állított neki.

\*

E hó 22-én igen szép, megható gyászünnepe keretében történt a sírkő átadása a sárospataki református temetőben. (Ezt megelőzőleg Hodossy Béla tntitőegyesületi elnök a közgyűlésen szép megnyitó beszédében röviden, Radácsy György ref. főiskolai tanár pedig nagyszabású remek emlékbeszédben méltatta Arvai áldásos működését és hervadhatatlan érdemeit.) A tanítógyűlés összes tagjai Beregszászy István kir. tanfelügyelő, Radácsy György főiskolai tanár, Puza Sándor gör. kath. esperes, Cserniczky István róm. kath. lelkész és Gyulay Károly a sátorajauhelyi állami polgári leányiskola igazgatója ott voltak a temetőben, hogy kegyelettel áldozzanak Arvai József, Zemplénmegye volt kir. tanfelügyelője emlékének. Miután elhangzott a sárospataki áll. tanítóképző ifjusági énekkarának gyászos éneke, Hodossy Béla egyesületi elnök a sírkőállítás történetét adta elő, mire Bálint Dezső ref. lelkész beszéd kíséretében a sírkövet a ref. hitközség nevében gondozásába átvette. Berecz Károly derék kollegánk rövid, kegyeletes beszéde után a megható emlékünnep véget ért.

\*

A szépen lefolyt gyászos ünnepség a kegyelet maradó érzelmét nyomta a tanítók szívébe. Annak a tanfőnök emléke, ki megyénk népoktatását oly sok lelkesedéssel és oly szerető munkássággal fejlesztette, nem mosódik el soha. Most, mikor a hálás, új munkásgárda meghódolt a nagy előd emlékének, valóban áldás és béke szállt az egyszerű, de szép jel díszítette sírhant alá . . .

Knopfler Sándor.

— Tanügyi hírek. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kulesár Ferenc sátorajauhelyi állami elemi iskolai tanítót a mezővári elemi iskolához, — Vayné-Szentmihályi Anna sztrópokói állami elemi iskolai tanítónőt pedig a nagymihályi állami elemi iskolához nevezte ki.

— Adomány. Sulyovszky István, gróf Andrássy Dénes uradalmának jószágkormányzója, a nagymihályi róm. kath. templom új orgonájának költségeire 300 koronát adományozott.

— Esküvő. Dr. Stern Armin városi orvos vasárnap, folyó hó 25-én d. e. 11 órákor esküszik örök hűséget Neuwirth Vilmának, Neuwirth Adolf leányának.

— Halálozás. Kimondhatatlanul sulyos csapás, mérhetetlen nagy gyász érte Kéler Imre mádi birtokost és családját. Neje, ki a puritán jellem, a legodaadóbb hitves és a legönfeláldozóbb példás anya mintaképe volt, — f. hó 22-én a legjobb egészségben, vidám, jó hangulatban utazott szüretelés végett sóstói szőlőtelepükre — ott szívszélhűdésben váratlanul elhunyt. Mindenfelé, ahol csak ösmerték ezen — nemes egyszerűségével mindenkit megnyerő, páratlan szorgalmu és közbecsülésnek örvendett urinót — osztatlan és igaz részvét nyilvánul, de nem kevésbé a mélyen sujtott család iránt, melyet e felette megrendítő, tragikus sorscsapás oly kimondhatatlan gyászba borított. A megmáshatatlant végzet, a kérlelhetetlen sors által oly szörnyű módon sujtott családnak szolgáljon mérhetetlen nagy bánatában legalább némi vigaszul azon tudat, hogy mélységes fájdalommal baráta és tisztelői közül oly igen, igen sokan osztoznak. A temetés Mád és vidék intelligenciájának nagy részvéte mellett folyó hó 23-án ment végebe.

W.

— Rákóczi ünnep Homonnán. Ma tartják Homonnán a Rákóczi Ferenc emlékének szentelt ünnepet. A hazafias ünnepet az ottani dalárda rendezi.

— Az elmaradt esküvő. A budapesti terézvárosi templomban vasárnap délelőtt eszalódt szível oszlott szét egy diszes lakadalom násznépe. Esküvőt vártak, érdekeset: Fedák István beregszászi h. rendőrkapitánynak, Fedák Sári testvérbátyjának kellett volna megesküdni Szilágyi Agotával, Szilágyi Arabella operanékesnő leányával. Az esküvő azonban elmaradt egy fontos, eddig még be nem szerzett okirat hiánya miatt. Eanyit tud a publikum a fővárosi lapokból is. Hanem az még nem oly köztudomású, hogy mi volt a „fontos, eddig még be nem szerzett okirat”, amely az esküvő elmaradását okozta; ezt a Kassán megjelenő „Felsőmagyarország” című napilapnak alábbi, fölötte érdekes tudósítása világítja meg. A hiányzó okirat: a keresztlevél volt. Szilágyi (Spiegl) Arabella, aki maga zsidó hitű, Agota leányát születésétől kezdve a római katolikus vallásban neveltette. A törvények értelmében — a felek megegyezésének hiában, — a leány az anya vallását tartozik követni s azt csak tizennyolc éves kora után hagyhatja el. Szilágyi Agota tehát, bár római hatolikusnak nevelődött és annak tekintették is, miután tizennyolc éves korát még nem haladta meg, voltaképpen zsidó. Ezt a körülményt azonban csupán közvetlenül az esküvő előtt tisztázták, úgy, hogy az egyházi házasságkötés nem volt megtartható. Megtehetők volna, hogy csupán az anyakönyvvezető előtt kötnek házasságot, de a völégény kijelentette, hogy vár, amíg menyasszonya betölti a tizennyolcadik esztendőt s akkor áttérhet az ő vallására. Addigra tehát elhalasztották az esküvőt. A menyasszonyi ruhát s a mirtus koszorút eltették, a lakoma elmaradt, s az érdekelteken kívül csupán a terézvárosi plébánia templom közönsége haragudott meg, hogy egy pazar esküvő látványosságától elesett.

— Uj gyógyszerertár Szerenesen. A második gyógyszerertár végre megnyitott Szerenesen. A vármegye főorvosa a gyógyszerertárt már felülvizsgálta és a közfoglalomnak átadta. Az új gyógyszerertár tulajdonosa Kolos Tibor.

— Templomszentelés. A n. mihályi római katolikus templom javítási munkálatai már annyira előrehaladtak, hogy a templom legközelebb már rendeltetésének lesz átadható. A felszentelési ünnepély e hó 25-én fog megtartani, mely alkalommal az ünnepi aktust Katinszky Géza zemplénmegyei főesperes fogja vezényelni.

— Körözött fiu. A debreczeni rendőrkapitányság megkereste a sátorajauhelyi rendőrkapitányi hivatalt Sebestyén István derecskei születésű 11 éves, ev. ref. vallásu fiu köröztesse iránt, aki 4 héttel ezelőtt tünt el Daku András ebesspusztai tanjáról. A kis fiu szőke hajju, kék szemü, korához mérten alacsony termetü.

— Értesítés. A magyar nyelvet és népnevelést Zemplénmegyében terjesztő egyesület f. év okt. 16-án tartott vál. ülésében az ifjusági olvasó-körök és népkönyvtárak szervezése és helyes irányu vezetése körül munkálkodó tanítókat a f. év április 16-án XIV. sz. a. hozott választmányi határozat alapján a pályázatban kitett — egyenként 100 koronás — díjjal jutalmazta, illetve a további kitaró munkásságra buzdította. Ily jutalmakat kaptak: László Flóris nagy-mihályi áll. tanító, László Endre lelesz-polyáni ev. ref. tanító, Csizy Gedeon sajk-kesznyéni tanító. — Az idegen ajku vidékeken a magyar nyelvnek szép sikerrel való tanításáért Heim János dénes-falvai áll. tanító 100 koronával, Karner Ilona pejteji r. kath. tanítónő és Pollák Gyula felsőkörtvélyesi r. kath. tanító 50—50 koronával.

SZÉNÁSY, HOFFMANN és Tsa

selyemáru-ujdonságok áruháza

IV., Budapest, Bécsi-utca 4.

Az általánosan legjobbnak elismert

selyem-, bársony-, csipke, és szalagáruházunkba

az idény ujságainak a teljes és nagy választéka beérkezett.

A következő kiválóan jutányos áru cikkekre, melyek csak addig kaphatók, a míg a készlet tart, főlhívjuk a m. t. hölgyek figyelmét.

E Z E K:			
Mosó-bársony minden színben mtrje	50 krtól	kezdve	
Sima liberty-selyem minden színben	78	"	"
Mintázott szines selyemkeme . . . . .	85	"	"
Csikos, szines selyemkeme . . . . .	98	"	"
Sima lousinie minden színben . . . . .	1.25	"	"
Chiné selyemkeme . . . . .	1.50	"	"

stb. stb.

Mintákkal kívánatra bérmentve szolgálunk.

val jutalmazta egyesületünk. Sátorajja-Ujhely, 1903. okt. 23-án Szalay Béla titkár.

— **Tanitók gyűlése.** A „Zemplén-vármegyei tanítóegyesület” folyó hó 22-én Hodossy Béla egyesületi elnök, tanítóképző-intézeti tanár elnöklete alatt tartotta népes évi rendes közgyűlést Sárospatakon, melynek kiemelkedő része a tanító gyűléssel egybekapcsolva megtartott „Árvai-emlékünnepe” volt. A gyűlés e kiemelkedő mozzanatáról szóló részletes tudósításunkat hírvivatunk élén találja a t. olvasóközönség.

— **Tolakodó szerelmes,** avagy a pof, mely kiabrandít. A mult esték egyikén ösmerkedett meg Finta József cipészsegéd egy szemrevaló szobalánnyal az ujhelyi korzón. Azóta a szerelmes legény epekedve várta esténként szökehadju Zsuzsiját az előtt a Kazincy-utcai ház előtt, a hol a szép Zsuzsi havi 12 koronáért teljesítette hűséges szolgálatát a nagyságos asszony teljes megelégedésére. Zsuzsi körül azonban mások is csaptak a szelet; urfiak, iparos-segédék végyst igyekeztek neki szép szavakkal kedveskedni. Erre a fölfedezésre csakhamar rájött a szerelmes cipész is. Egy alkalommal, mikor fáradtságos napi munkája után a kaptafát a falhoz vágta, új ruhát öltött és elment a szöke lányhoz. Mikor a kapuba befordult, ott találta Zsuzsiját, amint egy lábatlankodó vetélytársa édes szavakat sügött fülébe. Ez a váratlan meglepetés lesújtó hatással volt a szerelmes cipészre. A látottak annyira felingerelték, hogy a féltékenységtől őrülve, ingerülten távozott a helyszínről és egyenesen egy csapszékre tért. Fél óra mulva annyira elázott, hogy több italt nem adott neki a koresmáros. Ez is, valamint Zsuzsijának hűtlensége csak növelte elkeseredését. Végre engedni volt kénytelen és távozott. Már az éjjeli órák felé járt az idő, midőn az elázott szerelmes a Zsuzsi lakása elé ért. Nem sokat habozott, de mintha saját lakására térne, benyitott a konyhába. Azaz be akart volna

nyitni, de csukva volt. Erre aztán dönteni kezdte az ajtót, úgy annyira, hogy a szomszédok is megriadtak a szokatlan lármától. És minthogy a nagyságos úr nem volt otthon, nem is merték kinyitni az ajtót. Kevés idő múlva, mikor a szerelmes legény cifra káromkodások kíséretében újból támadást intézett a csukott ajtó ellen, váratlanul, mint az égből hirtelen lecsapó villám — az ajtó előtt megjelenik a lakásnak éppen akkor hazaérkező ura. A szerelmes fráter erre nyomban kijázanodott, de még ideje sem volt mentegetődni, máris hatalmas pofonok csattantak el arculatján, melyet igazi bőkezűséggel osztogatott a ház ura. Azután oda tekintélyeskedett a rendőr is és a tragédia szenvedő személyét elvitte. A szerelemben esalódott cipészsegéd megesküdött, hogy Zsuzsiját igen, de a hatalmas pofonokat nem fogja egyhamar elfelejteni.

— **A nagymihályi iparos-íjjak** folyó hó 25-én — a róm. kath. templom felszentelése napján — a Barnai-szálló nagytermében 1 korona beléptidj mellett, Miklós Janesi zenekarának közreműködésével tánevigalmat rendeznek.

— **A vonat áldozata.** Lapunk egyik előző számában megírtuk, hogy Zsák János szerencsi vasuti sorompó őrt a vonat elütötte és karját a kocsikereke teljesen levágta. Az öreg sorompó őr, mint ujabban értesülünk, a súlyos sérülések következtében seblázban elhunyt.

— **Dunky fiverek** es. és kir. udvari fényképészek helybeli műtermökben november hó 1-én (vasárnap) és 2-án (hétfőn) d. e. 9-től 12-ig; és du. 2-5-ig fognak felvételeket eszközölni.

— **Cimbalmok,** Schunda V. József es. és kir. udvari szállító hírneves hangszergyárából, árjegyzék szerinti eredeti áron kaphatók Werner Sárka cimbalom-művész nő cimbalomiskolájában Sátorajja-Ujhelyben, hol a kitűnő cégnek bizományi raktára van.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a *Ferencz József keserű-*

víz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan *Ferencz József keserűvizet.*

— **Hogyan lehet vénségig friss, jó egészségben maradni!** Ezen problémával már nagyon sok tudós és orvos foglalkozott. — Ismeretes, hogy a testi és lelki épség főtényezője a rendes gyomor. — Az igazi szer, mely a beteg gyomort egészségessé és erőteljessé teszi, melynek feltétlen gyógyerejű hatása az összes gyomorbetegségek kiprobalatott, a valódi *Brády-féle máriacelli gyomorseppek*. Aki csak egyszer is használta, az valószínű kincs gyanánt állandóan tartja házában. Utánzatoktól nagyon kell óvakodni és kérjen mindenki világosan *Brády-féle máriacelli gyomorseppeket.*

— **Egészséget abetegnek, erőt a gyengének!** Ez a jelszava Jurisics Péter pakráci gyógyszerésznek, kinek híres *Pakráci cseppei* csodaszzerű gyógyhatása miatt a világ minden részében kitűnő hírnévre tettek szert. A *Pakráci cseppek* csodaszári hatását érdekesenbeszéli el az öreg Vidmarics Péter, mint az lapunk hirdetései között találhatóképpen látható. Melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe Jurisics Péter gyógyszerész hirdetését, mert a *Pakráci cseppek* oly szer, melynek egyetlen házban sem szabad hiányozni és váljék általánossá a jelszó: *Egészséget a betegnek, erőt a gyengének.*

— **Állategészségügy.** Allattenyésztőket érdekelhet, hogy az idei londoni egészségügyi kiállításon *Dr. Dávid Viktor, eszéki gyógyszerész* „*Antegrin*” nevű házi állatok óv- és gyógyóra általános nagy szenációt keltett. Gyakorlatilag az „*Antegrin*” házi állatok belső bajainál nálunk is nagy szerűen bevált, állatorvosok és gazdák egyaránt dicsérik. Az „*Antegrin*”-t, mint stomachikumot és enyhe laxánst, a horv.-szlav.-dalm. királyi kormány is nemrég engedélyezte és jóváhagyta, az országos vegytani intézet véleménye alapján. Az „*Antegrin*” az egész monarchiában törvényesen van védve.

nyezése alapján. Az „*Antegrin*” az egész monarchiában törvényesen van védve.

**Bluz-selyem** méterje 60 kr.-tól 11 frt 35 krig. — Legutóbbi újdonságok.

Portó- és vámmentesen házhoz szállítva. Kivá-natra mintákat dus választékban postafordultá-val küld:

**Henneberg selyemgyára Zürichben.**

**A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.**

V. M. Udva. Már meg jelent lapunkban.

— z. Szerencs. Nem közölhető.  
I. Varannó. Intőzkedni fogunk.

Kiadótulajdonos: **Éhler Gvula.**

**HIRDETÉSEK.**

593/1903. végr. sz.

**Árverési hirdetmény.**

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a budapesti V. ker. kir. járásbíróságnak 1903. évi V. XI. 1837/1. számú végzése következtében Dr. Sebők Ferenc ügyvéd által képi elt For-gács Tivadárjává Winter Bertalan ell n 325 kor. s jár. erejéig 1903 évi augusztus hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás után felülfogalt és 777 koronára becsült következő ingóságok u. m.: házi butorok, 1 fűd-eres talyiga, új hordók stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a tokaji kir. járásbíróság 1903. évi V. 351/2. számú végzése folytán 218 kor. 46 f. tőkekövetelés, ennek 1902. évi április hó 11. napjától és 325 kor. 40 f.-nek 1897. február 1-től 1902. ápr. 10-ig járó 5% kamatai, és eddig összesen 58 kor. 60 f.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig B.-K.-reszturon, Winter Bertalan lakásán leendő eszközölésére 1903. évi okt. 23-ik napjának d u. 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Tokajban, 1903. évi okt. hó 10-én.

**Faragó József,**  
kir. bir. végrehajtó.

1657/1903. végr. sz.

**Árverési hirdetmény.**

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sauhelyi kir. járásbíróságnak 1902. évi V. II. 579/2. számú végzése következtében hivatalból képviselt Herczig Miksa budapesti lakos javára Steinfeld Jenő sárospataki lakos ellen 204 kor. 06 f. s járuléki erejéig 1902. évi dec. hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás után le és felülfoglalt és 621 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: házi-butorok és díszkönyvek nyilvános árverésen eladatnak. Mely árverésnek a sauhelyi kir. járásbíróság 1902. évi V. II. 579/3. számú végzése folytán 84 k. 98 f. tőkekövetelés, ennek 5% kamatai, 1/3% váltódíj és bíróilag már megállapított költségek erejéig Sárospatakon, alperes lakásán leendő eszközölésére 1903. évi okt. hó 27-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sauhelyben, 1903. okt. hó 14 én.

**Fejér Zoltán,**  
kir. bir. végrehajtó.

**EPILEPSIA** ki gör-  
esök,

álmatlanság vagy más ideg-bajokban szenved, forduljon egész bizalommal a **Schwanen** gyógyszer-tárhoz Frankfurt M. a honnan teljesen díjmentesen kap egy fűzetet.

**ERTESÍTÉS.**

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bérbeadását avagy bérbevételeit a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetítem

**Jóhírnévű vendég-lőmben kitűnő asztali bor 34 krtól 40 krig, továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 frt, 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.**

**Weinberger Manó,**  
S.-A.-Ujhely Korona u

**FONTOS**

**GYOMORBAJOSOKNAK!**

Étvágyhiányt, gyomorfájdalmakat, émelygést, gyomorgyengeséget, emésztési zavarokat, felfájást stb. megszüntet azonnal a világhírű **BRÁDY-féle** valódi

**BRÁDY-féle**

**MÁRIACELLI gyomorseppek.**

sok ezer köszönő és elismerő nyilatkozat! Kis üveg használati utasítással 80 fillér, nagy üveg 1.40 kor.

Gyógyszertárakban kapható.

Főraktár: **BRÁDY C.** gyógyszer-tára

a „Magyar Királyhoz” Bécs, honnan kívánatra **ingyen küldetik az érdekes „Special-broschür,”**

5 kor. beküldése után 6 kis üveg, 4.50 kor. beküldése mellett 3 nagy üveg lesz **bérmentve** küldve. Képviselet **Magyarország** részére:

**TÓRÓK JÓZSEF**  
gyógyszertára **Budapest,**  
Király-utca 12.

Óvakodjunk utánzatoktól! A valódi Máriacelli gyomorseppek fenti védjegyvel és aláírással kell hogy ellátva legyenek.

**Hirdetések** felvételnek a kiadóhivatatalban.

61357/1903. számhoz.

# Faeladási hirdetmény.

A magyar tanulmány alap tulajdonába tartozó Zemplénmegye Bodrog-Kisfalud község határában fekvő üzemosztálynak „a” osztágában az 1904, 1905 és 1906. évek alatt kihasználás alá kerülő, összesen mintegy 34<sup>64</sup>/<sub>100</sub> k. holdnyi eserhántvágásokban található 3000 koronára becsült mintegy 1240 köbméternyi, valamint Bodrog-Kisfalud és Szegi-Long községek határában fekvő üzemosztály 1-ső és 2-ik osztágában, ugyancsak az 1904, 1905 és 1906. évek alatt kihasználásra kerülő összesen mintegy 36<sup>57</sup>/<sub>100</sub> k. holdnyi eserhántvágásokban található, 4400 koronára becsült mintegy 1300 köbméternyi tölgyfahozam eladása céljából zárt ajánlati verseny fog tartatni.

Az egykoronás bélyeggel ellátott ajánlatokhoz, a valamely közalap, kir. számtartósnál vagy kir. adóhivatalnál készpénzben, vagy állami értékpapirokban leteendő 300 illetve 440 korona, ha pedig mind a két üzemosztályra tételik az ajánlat, akkor 740 korona bántéppénz befizetéséről szóló nyugta csatolandó.

Az ajánlatokban az egyes üzemosztályok vágásaiért külön-külön beajánlott összeg számokkal és betűvel kiirandó, — és kijelentendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és azokat kötelezőkül elfogadja.

Az ajánlatok f. évi november hó 23. (huszonhárom)-ik napjának déli 12-órájáig a vallás és közoktatásügyi m. kir. Miniszterium, segédhivatali főigazgatójánál nyújtandó be (V. ker. Hold utca 16. sz.)

A később érkezett, a feltételektől eltérő, vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

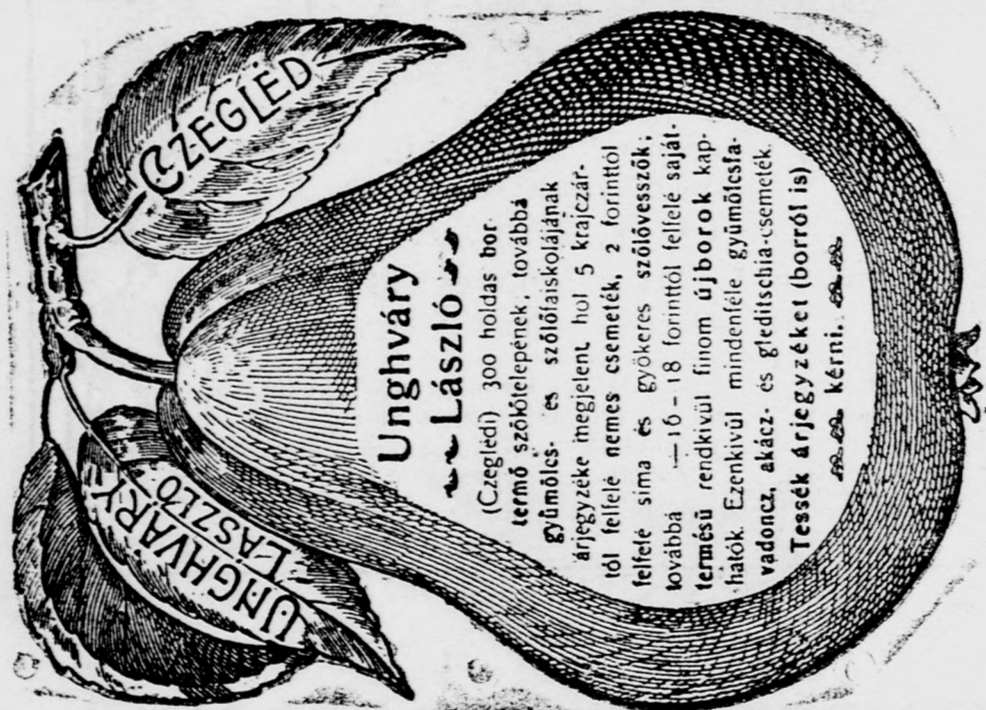
A versenyzők közötti szabad választás joga, tekintetet nélkül a beígert vételárra, illetőleg az ajánlatok elfogadása vagy vissza utasítása a vallás és közoktatásügyi m. kir. Miniszter úr szabad elhatározásának tartatik fenn.

Az eladási feltételek a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszterium segédhivatali főigazgatójánál (V. ker. Hold utca 16.) az erdő gondnokságnál Telkin (u. p. Paty, Pest megye) — valamint az erdő őrségnél Bodrog-Kisfaludon betekintheők.

Telkin, 1903. évi október hóban.

## A közalap. kir. erdőgondnokságtól.

(Utánnyomás nem díjazatik)



### Hiteit nyujtok

1-2-3 évre (kamát nélkül): vörösek, községek, megyék, viszályozó társulatok, mérnöki hivatalok, szövetkezetek, nagyobb uradalmak s más hitelképes testületeknek.

A hitelnyújtás szőlővesszőre és borra nem vonatkozik.

## Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!



Jurisics Miklós felszabadított a török járom alól és Jurisics Péter gyógyszerész Pakráczon megszabadít a betegségtől kitűnően ható szereit által.

A Jurisics-féle Pakrácz-i-cseppek oly csodaszerű balzsam, melynek egy házban sem volna szabad hiányozni, mert a Jurisics-féle Pakrácz-i-cseppek oly előnnyel bírnak, hogy minden baj ellen használhatók és mindig csodaszerű hatással van. A Jurisics-féle Pakrácz-i-cseppek legbiztosabban gyógyítják a gyomorhajt és székrekedést, gyomorgörget, rendetlen székürülést, étvágytalanságot, aranyeres bántalmakat, és ezzel kapcsolatos fejfájást, gyomorégést, felbűffögést, sápkórt, szédülést és mindenfajta gyomorkatarást, de a legfényesebb sikerei alkalmaztatik külsőleg is, nevezetesen daganatok, égési sebek, szagatás és közhőgyes bántalmaknál, mert a hol semmiféle szer nem használott, ott a Jurisics-féle Pakrácz-i-cseppek már rövid használat után csak enyhítést, de gyógyulást hozott. Ezt számtalan hála nyilatkozat minden országból bizonyítja.

A Jurisics-féle Pakrácz-i-cseppek megrendelhetők közvetlenül a Pakráczon 432. sz. gyógyszertésnél. Árak használati utasítással, láda és postaköltséggel: 12 üveg k. 5.— 36 üv. k. 12.40 Minden 12 üveg után 24 " " 8.60 48 " " 16.— egy üveg Pakrácz-i-cseppek ráadásul ingyen. Köhögés, tüdőfájás, torokbaj, rekedtség, nehéz lélegzés, oldalnyílalás, influenza és hurut ellen felülmulhatatlan szer a Jurisics-féle Szlavoniai növénynedv. Ára: 2 üveg k. 3.40, 4 üveg k. 5.80. 6 üveg k. 8.20 Hideglelés és láz ellen ki-tűnő szer a „Febri Fugo” mely rendkívül gyorsan és biztosan hat. — Ára: 2 üveg kor. 4.20, 4 üveg kor. 7.—, 6 üveg kor. 10.— Szlavoniai növénynedvből és „Febri Fugo”-ból két üvegnél kevesebbet nem lehet rendelni. Ezek rendelkezésénél is egy üveg Pakrácz-i-cseppek ingyen kapunk. Jelszavam: Egészséget a betegnek, erőt a gyengének! Vidmarics Péter magyarázza a Pakrácz-i-cseppek csodaszerű hatását. Főraktár Budapestben: Török József gyógytárában Károly-utca 12.



## Gyomorsüűést, gyomornyomást, émeűlygést

Fejfájás, erős szív-dobogás,

álmatlanság,

időnkénti hányinger.

rendszerint az elrontott gyomor és az emésztés hanyatlása okozzák. Ezen bajok ellen a legajánlatosabb a Rohicsi „Tempelforrás” vizet inni, mert ez orvosilag is általánosságban rendeltetik, — a „Styria-forrás” vize erősebb s azért csak időnként iható.

## Árverési hirdetmény.

Az „első sátoraljaujhelyi kézi zálog kölesön üzletben” mindazon zálogtárgyak, a melyek a lejáratától számítva egy hó leforgása alatt sem rendeztettek, 1881. évi XIV. t.-c. 15. §-a értelmében a zálogház helyiségében, hatósági közeg jelenlétében 1903. évi november hó 12-én délelőtt 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni, amiről az érdekeltek ez uton értesitetnek. Sátoraljaujhely, 1903. évi október hó 24-én.

Első sátoraljaujhelyi kézi zálogkölesön üzlet.

## Halottak napja alkalmából

bátorkodom a n. é. közönséget emlék-virágok beszerzésére, meghívni; nagy raktárt tartok: Szalma, Viasz, Ércz- és művirágokból, továbbá preparált borostyán-koszorúkból. Egyidejűleg figyelmeztetni bátorkodom, hogy üzletem vasárnap egész napon zárva van — és így ajánlatos a beszerzés iránt jóelőre gondoskodni.

Bretz Gusztáv, S.-A.-Ujhely, Fűteza.

## Zemplén-

megyében

eddig

4 főnyereményt

és

21 más nagyobb nyereményt

fizettünk ki.

Bebizonyított tény, hogy a magy. kir. szab. osztálysorsjáték útján igen sokan jutottak jóléthez, sőt gyakran nagy vagyonhoz is; miáltal a magyar osztálysorsjegyek általános kedveltségnek örvendenek. — Egyetlen más sorsjáték sem nyújt hasonlóan kedvező nyerési esélyeket oly nagy összegű nyereményekkel, mint a magyar osztálysorsjáték.

A következő osztálysorsjáték hat osztályában 110.000 sorsjegyből 55.000 darabot, tehát a felét körülbelül

14<sup>1</sup>/<sub>2</sub> millió korona készpénzzel sorsolják ki.

Főnyeremény esetleg egy millió korona, illetve: 600.000, 400.000, 200.000, 2 a 100.000, 90.000, 2 a 80.000, 70.000 stb. stb.

A megrendeléseket f. é. november 3-ig kérjük.

Az első osztály eredeti sorsjegyek ára: egész kor. 12.—, fél 6.—, negyed 3.— és nyolcad 1 K. 50 f. Sorsjegyeket postautalvány-összegek ellenében vagy utánvétellel küldünk. — Hivatalos nyereményjegyzékekkel pontosan szolgálunk. Játéktervet minden sorsjegy-küldeményhez mellékelünk.

**Nemzeti Pénzváltó-részv. társaság**

Budapest, Gizella-tér 1. M. 2. Sürgönczim: Nemzeti Pénzváltó Budapest.

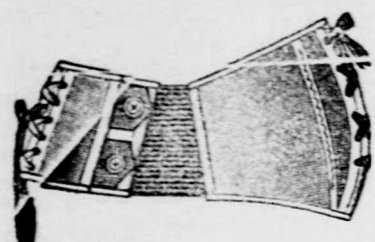
## Intézetünk

abban a helyzetben van, hogy bármily nagy nyereményt — még esedékség előtt is — a legszigorubb titoktartás mellett, jutalékmentesen fizet ki és ügyfeleinek minden irányban a legmesszebbmenő biztonságot nyújtja.

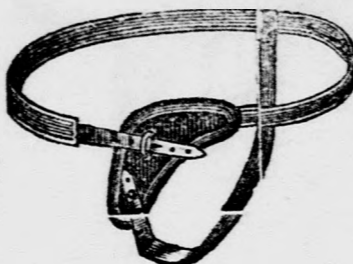
A legtöbb főnyereményt nálunk

vásárolt sorsjegyeken nyerték.

# SÉRVBEN SZENVEDŐK



forduljanak hozzám  
teljes bizalommal.



30 évi tapasztalatom, melyet a külföld egnagyobb **Orthopaediai** és **kótszer** műhelyeiben szereztem, biztosítékot nyújt szakképességemről, hogy a legelavultabb sérveknél is segítek. — Készíték **kaskötőt, műfüzöt, egyenes tartót, púpkötőt, műlábat, kezeket** stb.

Nagy raktár mindennemű betegápolási czikk és orvosi műszerekben, **irigátor, ágy táj, éjjeli cseset, Bideet, tej sterilizáló készülék Prof. Soxhlet** szerint, valamint minden **Gummi áru.**

Valódi francia különlegességek **discretio** mellett.

Keztyük saját gyártmány, mérték szerint is.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

**BLUMBERG S. E.** keztyüs és műkötszerész  
Kassa, fútcza 91. szám.

Romlott borokat  
dohos, penész vagy hordóizü-  
ket és szaguakat  
azonnal

## BONORAL

mely teljesen iz és szagnélküli folyadék s a bornak idegen izt nem ad.

**A BONORAL**

ugy hat, mint valami derítő szer: a kelemetlen dohos izt tartalmazó alkatrészeket (és csupán ezeket) a borból kiválasztja és magában tartja úgy, hogy egyszerű lefejtéssel a tiszta bortól elválasztható.

**Hatása biztos!**

Ára egy hektóra 3 kor, öt hektóra 14 kor. használati utasítással együtt.

Kapható:

**ERDŐS JENŐ**  
gyógyszerésznél Egerben (Heves m.)

Van szerencsém a n. é. kö-  
zönségnek ajánlani

tisztán kezelt  
**ASZTALI BOROMAT.**

Literje 30 krajczár.

**SZABÓ ERZSI,**  
dohány- és szivar áruda.

### Amerika.

Indulás Havreből minden szombaton.

**Französische Linie**  
utijegyeivel.

Jó és gyors szállítás. Kitűnő ellátás likör és borral. Bővebb felvilágosítást ad ingyen és franco a

**Französische Linie**  
BÉCS, IV. Weynrenergasse 8.

Kitűnő pörkölt paprikás szalonna.

## Jessék

kísérletet tenni és meg fog győződni, hogy nálam  
mindenfélé

## HENTESÁRU

a legolcsóbban beszerezhető.

A t. ez. vevőközönség szives figyelmébe ajánlom a követ-  
kező árukat:

- |  |               |
|--|---------------|
| 1 kiló friss olvasztott szalonna-zsír . . .  | 1 K. 44 fill. |
| 1 " sótalan szalonna zsírnak való . . .      | 1 K. 40 fill. |
| 1 " uj sós szalonna . . .                    | 1 K. 40 fill. |
| 1 " füstölt szalonna szeletben . . .         | 1 K. 48 fill. |
| 1 " füstölt hát szalonna . . .               | 1 K. 52 fill. |
| 1 " I. rendű pörkölt paprikás szalonna . . . | 1 K. 72 fill. |
| 1 " füstölt kolbász . . .                    | 1 K. 60 fill. |

**Nagybani vételnél árengedmény!**

Megrendelhető:

**KARNER JÓZSEF,**  
hentesüzletében  
Nyiregyházán.

Finom füstölt husnemű.

Sátoralja-Ujhely nyomtatott a Zemplén könyvnyomtató intézetében.



## Thierry A. gyógyszerész CSODA-BALZSAMA

a legjobb diätetikusházi szer emésztésizavarok, gyengeség, émelygések, gyomorégések, felpuffadások stb. ellen, köhögésnyhító, görcscsenedesítő nyálkaszétosztó, tisztító hatású. 12 kis vagy 6 dupla üveg bérmentve csomagolással korona 4.—

Thierry A. gyógytára a „Védangyalhoz“ Preg-  
rada, Bohitsch-Sauerbrunn mellett.

Valódi csakis az itt látható apáca-védjeggyel.

Nagyon ajánlatos ezen hatásos szert utazóknál állandóan magá-  
nál tartani.

Miért szenved ön? holott önnek minden, habár még oly idült és bár  
mily keletkezésű sebeinek sikeres gyógyítása bizto-  
s kilitásba van helyezve és majdem minden ájdalmas és veszélyes operációt kikérülhet a

Thierry A. gyógyszerész az **Órangyal-gyógyszertár**

### valódi CENTIFÓLIA-kenőcse

gygyerevett Csadabalzsem használata által.

Ezzel a kenőccsel egy 14 éves és gyógyíthatatlannak  
tartott csontszű teljesen meggyógyított, újabban még  
egy 22 éves régi, súlyos rákezerű betegség is.

A valódi Centifolia-kenőcs alkalmazva lesz gyermekágyas nők fájós mellénél, a tejjeladékok szorulásánál, mellkeményedésnél, orbáncznál, mindenféle idült bajok, kiakadt lábak és csontoknál, sebeknél, sósfolysoknál, da-  
gadt lábak, sőt csonttráknál is; kardvágás, szúrásnál és lösebeknél, vágó-  
és zúzott sebeknél; mindenféle idegen testek kihúzására, mint: üveg- és fat-  
szilánkok, homok sörét, tövis stb., minden gennyedésnél, daganatnál, kar-  
bunkulusoknál, nykepződéseknél, sőt ráknál is; ujgilisztánál vagy gáncsnál  
körömgülésnél, hólyag- és sebes lábknál; **mindennemű égési sebeknél**, megfanyot-  
tagoknál, a betegek fekvéstől keletkezett sebeinél, nyakdaganat, vérfekély-, fülfolys és gyer-  
mek sebeknél stb. Kevesebb mint két szelence nem küldetik szét. Két tégely ára **K.  
2.50** az összeg előzetes beküldésével mely levélbélyegeken is beküldhető. **Számos  
bizonyítvány rendelkezésére áll.** Ova intek mindenképp hatástalan hamisítvá-  
nyok vételétől s kérem pontosan ügyelni, hogy minden tégelybe a fenti **védjegy** és a cégnek  
valódi Centifolia-kenőcsöm hamisítóját és utánozóit a védjegytörvény alapján szigorúan üldözöm,  
épen így a hamisítványok árusítóit is. — Egyetlen beszerzési forrás: **THIERRY A. ó-  
rangyal gyógytára Pregrada-ban Bohitsch-Sauerbrunn mellett.** —  
Központi raktárak Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél; Zágrábban **MITTEL  
BACH S.** gyógyszerésznél és Bécsben **BRADY C.** gyógyszerésznél.



## Csuz, köszvény (rheuma)

szagatás, derék- és hátfájás, valamint min-  
denemű izületi bajok ellen legbiztosabb  
szer a törvényesen védett

**HALÁPI-féle**

## RESTAURATOR

mely már rövid használat után a fájdalmat  
nemesak enyhíti, de sikeresen gyógyítja.  
Számos orvostanár által kipróbálva és ajánlva.

Egy tubus ára 1 kor. 60 fill.

Egyedüli raktár:

„**APOSTOL**“ gyógyszerész  
Budapest, VIII. József-körút 64.

Éveken át szenvedtem rheumatikus bántalmakban.  
Semmiféle gyógyszer, sem fürdő nem használt. Az  
Őn Restaurator kenőcsének köszönhetem egyedül  
gyógyulásomat. Fogadja ezért hálás köszönetemet és  
abbeli ígéretet, hogy mindenkinek, ki hasonló beteg-  
ségben szenved, a legmelegebben fogom ajánlani.

Budapest, 1903. szept. 10.

**MUNKÁCSI JÓZSEF**

Hernád-utca 30. Használat után



Epen most jelent meg a

## „Borászati Lapok“ zsebnaptára

az 1904. évre.

Irta dr. **Drucker Jenő** a „Magyar Szőlősgazdák  
Országos Egyesületének“ igazgatója és a „Borászati La-  
pok“ felelős szerkesztője.

**Minden szőlősgazdának nélkülözhetetlen,  
mert mindent tartalmaz, amit a gyakorló szőlősgaz-  
dának tudnia kell.**

Ára díjmentes küldéssel **3 kor. 20 fill.** Igen diszes,  
tartós kiállítás. Terjedelmes jegyzéknapló, notesz, táska  
és írón mellékelve.

Kapható a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalában  
(Budapest, IX., Üllői-ut 25.) és minden könyvkereske-  
desben.